TẠP CHÍ ĐIỆN TỬ
THƯƠNG HIỆU & CÔNG LUẬN

Điểm lại các vụ án trốn thuế: Cảnh tỉnh quản trị tài chính tại các doanh nghiệp vàng bạc

17:59 24/02/2026

Việc khởi tố các vụ án hình sự liên quan đến tội trốn thuế thời gian qua đang tạo ra bước ngoặt lớn cho môi trường kinh doanh tại Việt Nam. Việc cơ quan quản lý nhà nước thắt chặt giám sát, kết hợp ứng dụng công nghệ đã bóc trần nhiều thủ đoạn gian lận tinh vi, đặc biệt tại các doanh nghiệp kinh doanh vàng bạc. Điều này khẳng định quyết tâm làm sạch môi trường kinh tế, buộc người đứng đầu doanh nghiệp phải nhìn nhận lại chuẩn mực quản trị.

Thủ đoạn ẩn mình và chiêu trò xóa dấu vết dòng tiền

Trong thời gian gần đây, cơ quan chức năng đã liên tiếp phanh phui nhiều vụ án trốn thuế quy mô lớn tại các doanh nghiệp kinh doanh vàng bạc, đá quý. Điển hình là vụ án xảy ra tại Doanh nghiệp tư nhân vàng bạc đá quý Đức Thắng (tỉnh Ninh Bình), phơi bày một quy trình trốn thuế có hệ thống và quy mô dòng tiền rất lớn.

Cơ quan Cảnh sát điều tra Công an tỉnh Ninh Bình đã ra quyết định khởi tố bị can đối với Nguyễn Đức Dương, chủ cơ sở kinh doanh Đức Thắng. Tài liệu điều tra cho thấy, bị can đã sử dụng phương thức đối phó bằng cách nộp đơn thông báo tạm ngừng hoạt động kinh doanh với cơ quan thuế trong giai đoạn từ tháng 7/2022 đến tháng 5/2024. Tuy nhiên, trên thực tế, mọi hoạt động giao dịch, mua bán vàng bạc tại cơ sở này vẫn diễn ra liên tục. Doanh thu thực tế trong giai đoạn "tạm nghỉ" trên giấy tờ được cơ quan chức năng xác định lên tới hơn 1.500 tỷ đồng.

Các cơ quan chức năng lấy lời khai của Nguyễn Đức Dương về hành vi trốn thuế - Ảnh: VKSND tỉnh Ninh Bình

Để che giấu dòng tiền khổng lồ, chủ doanh nghiệp đã chỉ đạo nhân viên tuyệt đối không xuất hóa đơn giá trị gia tăng cho khách hàng trong các giao dịch nhỏ lẻ. Đồng thời, mọi khoản thanh toán từ khách hàng đều được yêu cầu thực hiện bằng tiền mặt hoặc chuyển khoản vào các tài khoản ngân hàng cá nhân do nhân viên và người thân đứng tên, thay vì sử dụng tài khoản chính thức của công ty. Hành vi này đã giúp doanh nghiệp trốn hơn 2,1 tỷ đồng tiền thuế giá trị gia tăng và thuế thu nhập doanh nghiệp. Hậu quả pháp lý là lệnh bắt tạm giam đối với chủ doanh nghiệp đã được thực thi ngay trước thềm năm mới.

Tương tự, tại tỉnh Thanh Hóa, vụ án xảy ra tại tiệm vàng Kim Chung vào cuối năm 2025 cũng bộc lộ sự chênh lệch bất thường giữa quy mô doanh thu thực tế và số tiền thuế nộp ngân sách. Dù là một trong những cơ sở kinh doanh vàng lớn nhất khu vực với doanh thu giao dịch ước tính khoảng 5.000 tỷ đồng, nhưng doanh nghiệp này chỉ kê khai và nộp mức thuế trung bình khoảng 10 triệu đồng mỗi tháng, tương đương mức đóng của một hộ kinh doanh nhỏ.

Thủ đoạn của cơ sở này cũng đi theo phương thức chung: không xuất hóa đơn giá trị gia tăng cho khách mua lẻ và tận dụng hệ thống tài khoản ngân hàng cá nhân của người thân để nhận tiền thanh toán. Cách thức này nhằm xóa bỏ mọi dấu vết về doanh thu thực tế trên hệ thống sổ sách kế toán, qua đó trốn tránh nghĩa vụ nộp thuế với Nhà nước.

Cơ quan công an tống đạt quyết định khởi tố đối với các bị can

Hệ thống kế toán "kép"

Không chỉ dừng lại ở việc mượn tài khoản cá nhân, một số doanh nghiệp còn đầu tư công nghệ để che giấu hành vi gian lận. Vào tháng 10/2025, cơ quan Công an tỉnh Hưng Yên đã khởi tố lãnh đạo Công ty vàng bạc Mão Thiệt Bảo Thảo với cáo buộc trốn thuế số tiền lớn.

Tại doanh nghiệp này, phương thức hoạt động được tổ chức tinh vi hơn thông qua việc sử dụng hệ thống phần mềm kế toán "kép". Theo kết quả điều tra, doanh nghiệp duy trì một hệ thống sổ sách hợp lệ, chỉ ghi nhận các giao dịch có đầy đủ hóa đơn chứng từ để đối phó và báo cáo với cơ quan thuế. Song song đó, một hệ thống phần mềm thứ hai được cài đặt ẩn trong máy tính nội bộ, chuyên dùng để ghi chép, theo dõi toàn bộ các giao dịch mua bán vàng không có hóa đơn đầu vào và các giao dịch không chính thức. Tổng mức doanh thu bị cơ sở này cố tình bỏ ngoài sổ sách kế toán được cơ quan chức năng xác định vượt ngưỡng 1.200 tỷ đồng.

Cơ quan điều tra thi hành các quyết định đối với Nguyễn Thế Bảo, giám đốc Công ty TNHH vàng bạc Mão Thiệt Bảo Thảo

Những vụ án khởi tố liên tiếp trong ngành kinh doanh vàng bạc, đá quý thời gian qua là minh chứng cho thấy các quy định trong quản lý hóa đơn và dòng tiền đang bị các đối tượng lạm dụng. Tuy nhiên, với sự vào cuộc quyết liệt của các cơ quan bảo vệ pháp luật và việc áp dụng các biện pháp truy vết dòng tiền kỹ thuật số hiện đại, những hành vi vi phạm pháp luật kinh tế đang từng bước bị đưa ra ánh sáng.

Việc khởi tố này đặt ra yêu cầu cấp thiết về việc thiết lập lại chuẩn mực quản trị tài chính, minh bạch hóa doanh thu tại các doanh nghiệp. Đây cũng là sự cảnh báo pháp lý nghiêm khắc, buộc những người đứng đầu tổ chức kinh tế phải tuân thủ pháp luật, thực hiện đầy đủ nghĩa vụ đóng thuế, bởi trách nhiệm hình sự sẽ được áp dụng nghiêm minh đối với mọi hành vi gian lận ngân sách nhà nước.

Thành Nam *(t/h)*